

**WOJSKOWA AKADEMIA
TECHNICZNA
INSTYTUT OPTOELEKTRONIKI**

LABORATORIUM DETEKCJI SYGNAŁÓW OPTYCZNYCH

GRUPA:	PROTOKÓŁ DO ĆWICZENIA nr	
Skład podgrupy nr	Temat ćwiczenia:	
	Pomiary parametrów fotodiody lawinowej	
	Data wykonania ćwiczenia	Prowadzący ćwiczenie .....
	Ocena	Podpis prowadzącego ćw. .....
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		

Tab. 1. Dane urządzeń pomiarowych

Lp.	Nazwa urządzenia	Marka/Typ	Numer	Podstawowe dane techniczne
1				
2				
3				
4				
5				
6				

1. Wprowadzenie

W ćwiczeniu tym zostaną przebadane charakterystyki prądowo-napięciowe fotodiody lawinowej, w trzeciej ćwiartce układu współrzędnych.

Fotografię stanowiska laboratoryjnego przeznaczonego do badania tych charakterystyk przedstawiono na rys. 1.

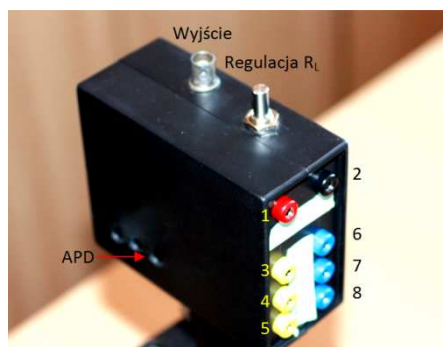
Rys. 1. Fotografia stanowiska przeznaczonego do pomiaru charakterystyk I - V fotodiod lawinowych

Do wykonania ćwiczenia należy użyć następujących przyrządów:

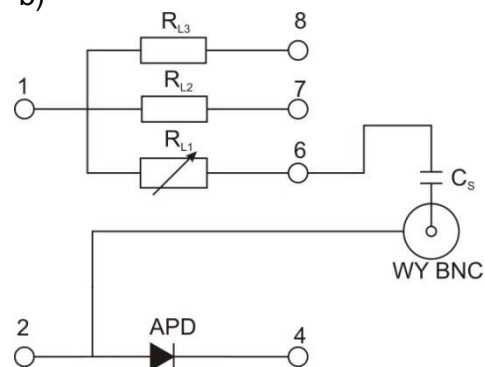
- oscyloskop RIGOL typ DS1052E,
- generator funkcyjny typ DF1641B,
- zasilacz regulowany MOTECH,
- zasilacz regulowany wysokonapięciowy POLON typ 2WN-42,
- multimetr cyfrowy,
- wzmacniacz transimpedancyjny,
- układ pomiarowy.

W celu zmierzenia charakterystyk I - V fotodiody lawinowej, zbudowano układ pomiarowy, w którym umieszczono badaną fotodiode o powierzchni fotoczułej $A = 1\text{mm}^2$, ozn. APD. Fotografię układu pomiarowego przedstawiono na rys. 2a, natomiast schemat połączeń na rys. 2b.

a)

b)

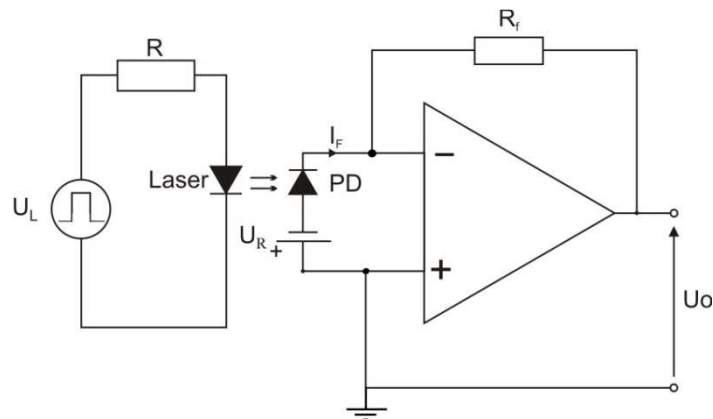

Rys. 2. Fotografia układu pomiarowego (a) i jego schemat połączeń (b)

2. Badanie fotodiody APD

2.1. Wyznaczanie charakterystyk prądowo-napięciowych fotodiody APD

Schemat ideowy układu do pomiaru charakterystyki prądowo-napięciowych fotodiody APD w III ćwiartce układu współrzędnych przedstawiono na rys. 3. Układ ten umożliwia pomiar charakterystyk I - V dla różnych wartości mocy padającego promieniowania.

Rys. 3. Schemat ideowy układu do pomiaru charakterystyk prądowo-napięciowych fotodiody APD

UWAGA!

Nie wolno samodzielnie włączać zasilania wysokonapięciowego zasilacza regulowanego. Ze względów bezpieczeństwa, czynność ta może być wyłącznie wykonana przez prowadzącego ćwiczenie.

W celu wykonania ćwiczenia należy połączyć układ pomiarowy wg. schematu przedstawionego na rys. 3. W tym celu należy:

- wejście sygnałowe (-) przedwzmacniacza połączyć z zaciskiem nr 4 układu pomiarowego (patrz rys. 2),
- wejście masy przedwzmacniacza połączyć zaciskiem (+) wysokonapięciowego zasilacza regulowanego,
- zacisk (-) wysokonapięciowego zasilacza regulowanego połączyć z zaciskiem nr 2 układu pomiarowego,
- wejście kanału nr 2 oscyloskopu połączyć z wyjściem przedwzmacniacza,
- przedwzmacniacz zasilić napięciem $\pm 15V$ używając zasilacza regulowanego,
- w przedwzmacniaczu należy wybrać przełącznikiem wartość rezystora $R_{f1}=24,9k\Omega$,
- wyjście generatora funkcyjnego połączyć z wejściem kanału nr 1 w oscyloskopie używając trójnika BNC-T,
- w generatorze funkcyjnym ustawić generację przebiegu prostokątnego,
- włączyć w generatorze funkcję „DC offset” oraz ustawić jej wartość na poziomie 2,5V (wartość tę należy kontrolować za pomocą oscyloskopu),

- ustawić częstotliwość generatora $f=1\text{kHz}$.
- ustawić wartość amplitudy generowanego przebiegu na poziomie $U_L=4\text{V}$,
- po zatwierdzeniu ustawień przez prowadzącego ćwiczenie, podłączyć laser do trójnika BNC-T.
- oświetlić promieniowaniem lasera fotodiodę APD, tak aby uzyskać najwyższą wartości sygnału na wyjściu układu (sygnał należy obserwować na oscyloskopie),
- regulując za pomocą generatora funkcyjnego wartość napięcia zasilania lasera U_L , oraz wartość polaryzacji detektora za pomocą wysokonapięciowego zasilacza regulowanego w zakresie określonym w tabelach 2-4, odczytać za pomocą oscyloskopu wartość amplitudy sygnału wyjściowego oraz wartość sygnału szumów,
- wyniki zapisać w tab. 2-4.

Tab.2. Dane do wyznaczenia charakterystyki I - V fotodiody APD (III ćw. układu współrzędnych). $P_L= 0,1\text{mW}$.

U_L [V]	3													
U_R [V]	0	1	5	10	20	30	40	50	60	70	80	90	100	110
U_o [V]														
I_p [μA]														
U_n [mV]														
I_n [μA]														
M														
U_R [V]	120	130	140	150	160	170	180	190	200	210	220	230	240	250
U_o [V]														
I_p [μA]														
U_n [mV]														
I_n [μA]														
M														

Tab. 3. Dane do wyznaczenia charakterystyki I - V fotodiody APD (III ćw. układu współrzędnych). $P_L= 0,3\text{mW}$.

U_L [V]	3,2													
U_R [V]	0	1	5	10	20	30	40	50	60	70	80	90	100	110
U_o [V]														
I_p [μA]														
U_n [mV]														
I_n [μA]														
M														
U_R [V]	120	130	140	150	160	170	180	190	200	210	220	230	240	250
U_o [V]														
I_p [μA]														
U_n [mV]														
I_n [μA]														
M														

Tab. 4. Dane do wyznaczenia charakterystyki I - V fotodiody APD (III ćw. układu współrzędnych). $P_L = 0,4\text{mW}$.

U_L [V]	4													
U_R [V]	0	1	5	10	20	30	40	50	60	70	80	90	100	110
U_o [V]														
I_p [μA]														
U_n [mV]														
I_n [μA]														
M														
U_R [V]	120	130	140	150	160	170	180	190	200	210	220	230	240	250
U_o [V]														
I_p [μA]														
U_n [mV]														
I_n [μA]														
M														

2.2. Pomiar prądu ciemnego I_{dark} fotodiody APD

W celu wykonania pomiaru prądu ciemnego fotodiody należy:

- zasłonić fotodiode ekranem,
- włączyć w oscyloskopie funkcję pomiaru napięcia V_{RMS} (f. measurement $\rightarrow$ f. voltage $\rightarrow V_{RMS}$),
- regulując napięcie polaryzacji wstecznej fotodiody U_R w zakresie określonym w tabeli 5 dokonać pomiaru napięcia nieoświetlonej fotodiody U_{dark} korzystając z funkcji pomiaru napięcia V_{RMS} oscyloskopu.

Tab. 5. Dane do wyznaczenia prądu ciemnego fotodiody APD.

U_R [V]	0	50	100	150	200	250
U_{dark} [mV]						
I_{dark} [nA]						

Opracowanie wyników pomiarów:

Na podstawie wyników pomiarów zanotowanych w tabelach 2-4 należy

- 1) wyznaczyć prąd fotodetektora I_p korzystając z zależności

$$I_p = -\frac{U_o}{R_f}, \quad (1)$$

- 2) wyznaczyć prąd szumu fotodetektora I_n korzystając z zależności

$$I_n = -\frac{U_n}{R_f}, \quad (2)$$

- 3) wyznaczyć prąd ciemny fotodetektora I_{dark} korzystając z zależności

$$I_{dark} = -\frac{U_{dark}}{R_f}, \quad (3)$$

- 4) wyznaczyć wartości współczynnika powielania M fotodiody APD korzystając z zależności

$$M = \frac{I_p - I_{dark}}{I_{ph}}, \quad (4)$$

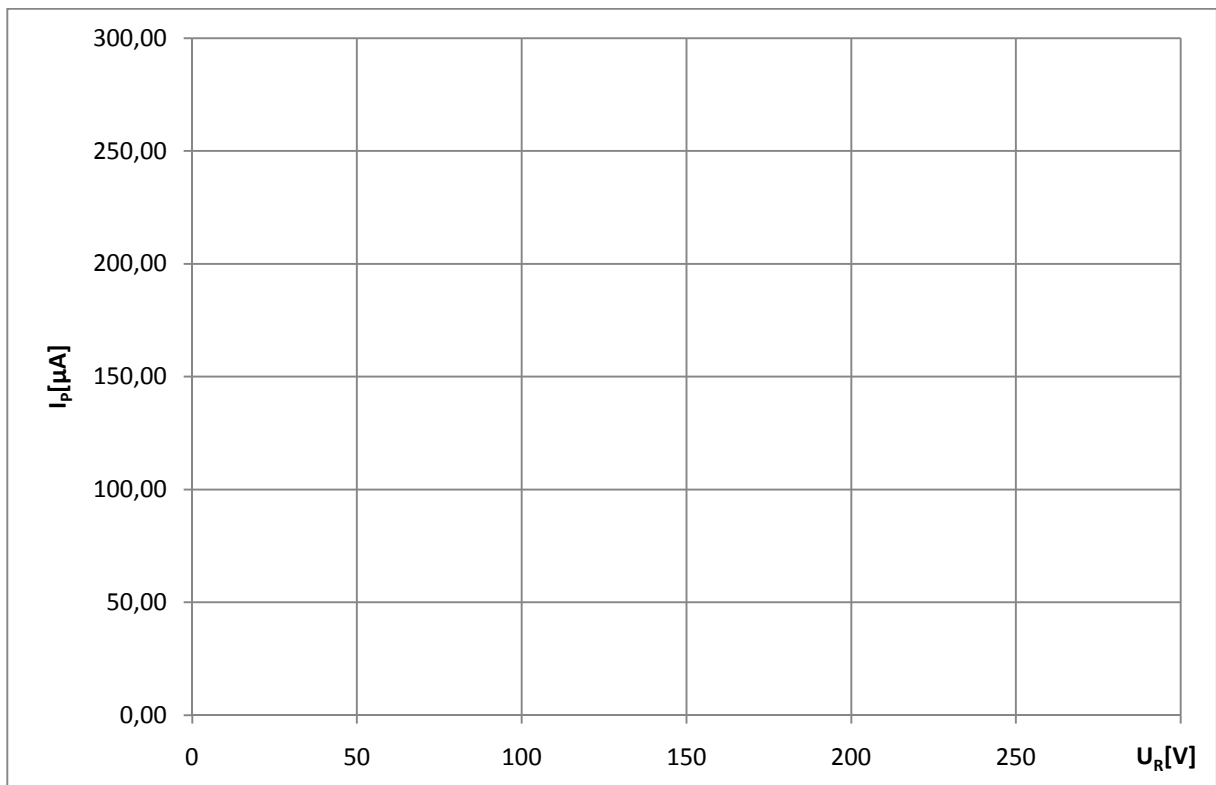
gdzie:

I_{dark} - prąd ciemny fotodiody,

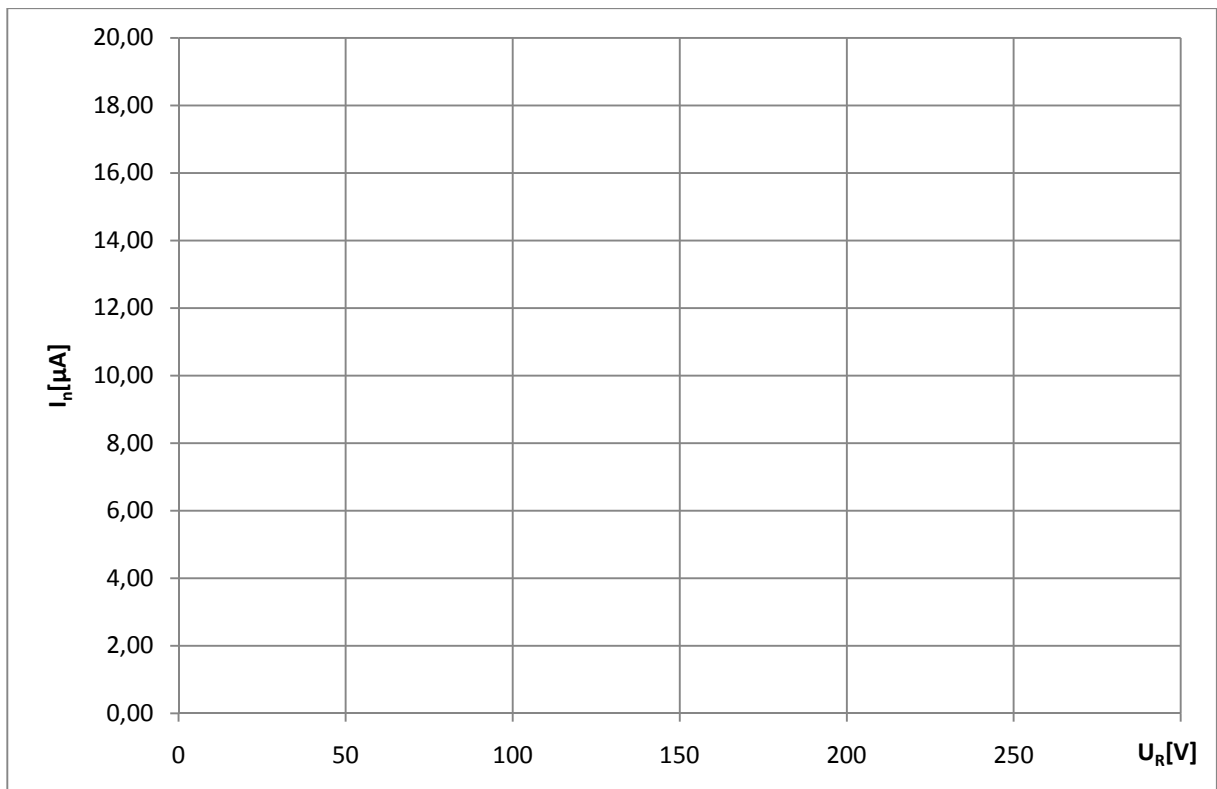
I_{ph} - natężenie fotoprądu bez powielania,

I_p - natężenie prądu wyjściowego fotodiody.

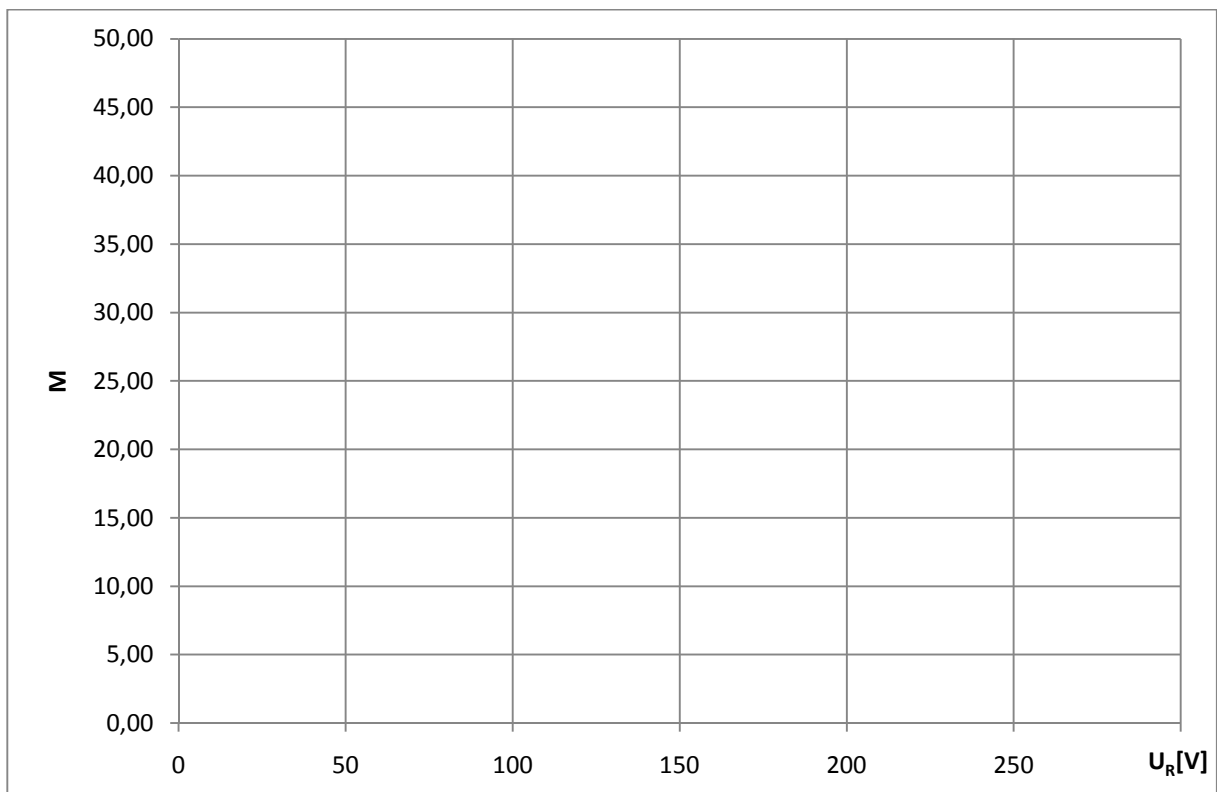
- 5) narysować wykres $I_p = f(U_R)$ fotodiody APD dla trzech wartości mocy promieniowania lasera
- 6) narysować wykres $I_n = f(U_R)$ fotodiody APD dla trzech wartości mocy promieniowania lasera
- 7) narysować wykres $M = f(U_R)$ fotodiody APD dla trzech wartości mocy promieniowania lasera

Rys. 4. Charakterystyka $I_p = f(U_R)$ fotodiody APD

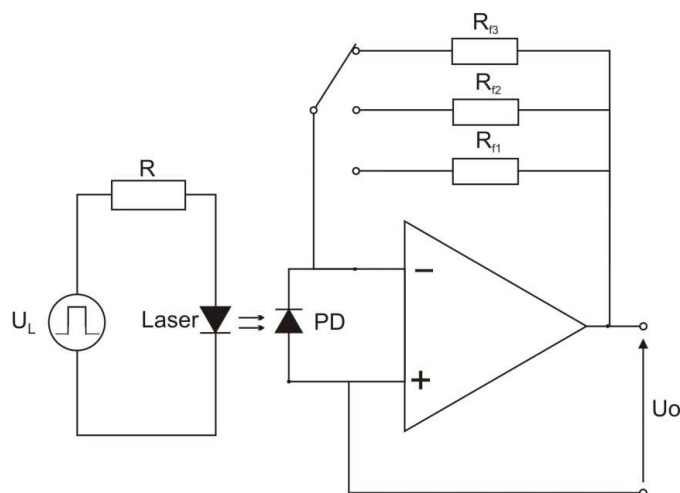
Rys. 5. Charakterystyka $I_n = f(U_R)$ fotodiody APD

Rys. 6. Charakterystyka $M = f(U_R)$ fotodiody APD

3. Wyznaczanie zakresu dynamiki układu fotodioda-przedwzmacniacz I-V

Schemat ideowy układu służącego do pomiaru zależności napięcia na wyjściu przedwzmacniacza od mocy promieniowania padającego na powierzchnię fotodiody (napięcia zasilania lasera) przedstawiono na rys. 7. Pomiary należy przeprowadzić dla 3 wartości wzmocnienia wzmacniacza (wart. rezystancji R_f).

Rys. 7. Schemat ideowy układu do pomiaru zależności napięcia wyjściowego wzmacniacza transimpedancyjnego w funkcji mocy promieniowania padającego na powierzchnię detektora

W celu wykonania ćwiczenia należy połączyć układ wg schematu przedstawionego na rysunku nr 7. W tym celu należy:

- Wejście wzmacniacza połączyć z zaciskami nr 2 i nr 4 układu pomiarowego.
- Wejście kanału nr 2 oscyloskopu połączyć z wyjściem wzmacniacza.
- Układ wzmacniacza należy zasilić napięciem $\pm 15V$.
- W przedwzmacniaczu należy wybrać przełącznikiem wartość wzmocnienia określoną rezystorem R_{f1} .
- Wyjście generatora funkcyjnego należy połączyć z wejściem kanału nr 1 w oscyloskopie, używając trójnika BNC-T.
- W generatorze funkcyjnym należy ustawić generację przebiegu prostokątnego.
- Włączyć w generatorze funkcję „DC offset” oraz ustawić wartość napięcia na poziomie 2,5V (wartość tę należy kontrolować za pomocą oscyloskopu).
- Ustawić częstotliwość generatora $f=1kHz$.
- Ustawić wartość amplitudy generowanego przebiegu na poziomie $U_L=4V$.
- Po zatwierdzeniu ustawień przez prowadzącego ćwiczenie, podłączyć laser do trójnika BNC-T.

- Oświetlić promieniowaniem lasera fotodiodę APD, tak aby uzyskać najwyższą wartość sygnału na wyjściu układu (sygnał należy obserwować na oscyloskopie).
- Regulując za pomocą generatora funkcyjnego wartość napięcia zasilania lasera U_L w zakresie określonym w tabeli 6 odczytać za pomocą oscyloskopu wartość napięcia wyjściowego przedwzmacniacza.
- Wyniki zapisać w tab. 6.
- W przedwzmacniaczu należy wybrać przełącznikiem wartość wzmocnienia określoną rezystorem R_2 .
- Regulując za pomocą generatora funkcyjnego wartość napięcia zasilania lasera U_L w zakresie określonym w tabeli 7, odczytać za pomocą oscyloskopu wartość napięcia wyjściowego przedwzmacniacza.
- Wyniki zapisać w tab. 7.
- W przedwzmacniaczu należy wybrać przełącznikiem wartość wzmocnienia określoną rezystorem R_3 .
- Regulując za pomocą generatora funkcyjnego wartość napięcia zasilania lasera U_L w zakresie określonym w tabeli 8 odczytać za pomocą oscyloskopu wartość napięcia wyjściowego przedwzmacniacza.
- Wyniki zapisać w tab. 8.

Tab. 6. $R_1=24,9k\Omega$

U_L	2	2,2	2,4	2,6	2,8	3	3,2	3,4	3,6	3,8	4	4,2	4,4	4,6	4,8	5
U_o																

Tab.7. $R_2=99k\Omega$

U_L	2	2,2	2,4	2,6	2,8	3	3,2	3,4	3,6	3,8	4	4,2	4,4	4,6	4,8	5
U_o																

Tab.8. $R_3=1,1M\Omega$

U_L	2	2,2	2,4	2,6	2,8	3	3,1	3,2	3,4	3,6	3,8	4	4,2	4,4	4,6	4,8	5
U_o																	

Opracowanie wyników pomiarów:

1. Wyniki pomiarów zanotowanych w tabelach 6-8 należy przedstawić na wykresie:
 $U_o = f(U_L)$.
2. Opisać wpływ wzmocnienia wzmacniacza transimpedancyjnego na dynamikę pracy układu fotodetektor-przedwzmacniacz.

